

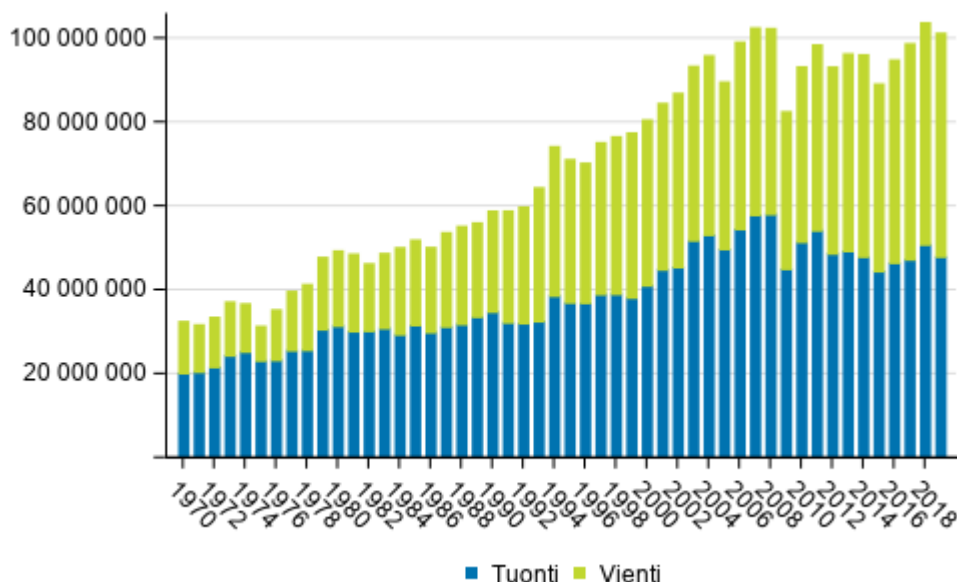
Ulkomaan meriliikenne

2019

Merikuljetukset laskivat vuonna 2019 kaksi prosenttia

Ulkomaan merikuljetusten kokonaismäärä oli vuonna 2019 yhteensä 101,3 miljoonaa tonnia. Merikuljetukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna kaksi prosenttia. Vienti kasvoi prosentin ja oli 53,3 miljoonaa tonnia. Tuonti laski kuusi prosenttia ja oli yhteensä 48,0 miljoonaa tonnia. Matkustajia kuljetettiin 19,1 miljoonaa, joka on noin puoli prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Yli 90 prosenttia meritse kuljetetuista matkustajista matkasi Viroon ja Ruotsiin kulkevilla reiteillä. Kuljetusvälineitä kuljetettiin yhteensä 3,3 miljoonaa kappaletta. Näistä 64 prosenttia oli matkustajien henkilöautoja.

Ulkomaan merikuljetukset (tonnia) 1970–2019

Tavaraliikenne

Ulkomaan merikuljetusten kokonaismäärä oli 101,3 miljoonaa tonnia. Tästä kauttakulku- eli transitoliikenteen osuus oli 9 prosenttia eli 9 miljoonaa tonnia. Eniten kuljetettiin kappaletavaraa 17,5 miljoonaa tonnia ja seuraavaksi eniten kuljetettiin raakaöljyä 11,9 miljoonaa tonnia. Suurin tuotu tavaralaji oli raakaöljy, joka vastasi 25 prosenttia kaikesta meritse tuodusta tavarasta. Eniten vietiin öljytuotteita,

kappaletavaraa ja paperia. Nämä tavaralajit muodostavat 48 prosenttia kaikesta meriliikenteen tavaraviennistä. Vilkkaimmat tavaraliikenteen satamat olivat Sköldvik, HaminaKotka, Helsinki, Kokkola ja Rauma. Suurimmat tuontisatamat olivat Sköldvik, Helsinki, Naantali, Raahe ja HaminaKotka. Suurimmat vientisatamat puolestaan olivat HaminaKotka, Sköldvik, Helsinki, Kokkola ja Rauma.

Taulukko 1. Ulkomaan meriliikenteessä kuljetettu tavaramäärä tavaralajeittain vuosina 2017 - 2019

Suunta ja tavaralaji		Vuosi			
		2017	2018	2019	
Vienti	Raakapuu	379 832	839 970	714 705	
	Sahatavara	4 183 489	3 749 891	3 962 493	
	Sellu, puuhioke, jätepaperi	3 339 436	3 600 683	3 874 226	
	Paperi	8 136 067	8 157 124	7 563 773	
	Vaneri, muut puulevyt	295 747	259 001	245 719	
	Malmi, rikasteet	5 386 047	5 001 231	4 367 797	
	Metallit, metallituotteet	3 223 492	3 338 673	2 887 695	
	Raakaöljy	-	9	40	
	Öljytuotteet	9 046 997	8 935 661	9 166 173	
	Kivihilli, koksi	257 972	973 354	1 365 453	
	Lannoitteet	2 873 173	3 096 333	3 577 862	
	Kemikaalit	3 291 016	3 403 378	3 557 791	
	Raakamineraalit, sementti	1 191 530	1 150 091	1 454 668	
	Vilja	622 442	415 069	547 694	
	Kappaletavara	8 298 230	9 002 069	8 701 379	
	Muu tavara	957 470	998 984	1 317 860	
	Yhteensä	51 482 940	52 921 521	53 305 328	
	Tuonti	Raakapuu	1 506 548	3 167 139	3 022 638
		Sahatavara	18 397	36 216	32 219
Sellu, puuhioke, jätepaperi		449 514	430 809	309 255	
Paperi		231 709	208 360	212 113	
Vaneri, muut puulevyt		38 931	32 547	39 346	
Malmi, rikasteet		4 341 494	4 855 165	4 274 233	
Metallit, metallituotteet		1 352 950	1 279 761	1 370 915	
Raakaöljy		11 270 400	11 889 441	11 939 810	
Öljytuotteet		4 617 498	4 767 546	4 658 124	
Kivihilli, koksi		4 277 678	4 254 867	3 407 649	
Lannoitteet		261 221	256 369	259 915	
Kemikaalit		2 712 816	2 815 815	2 669 110	
Raakamineraalit, sementti		4 681 539	4 779 894	4 024 729	
Vilja		61 261	124 896	62 498	
Kappaletavara		9 072 946	9 214 655	8 877 333	
Muu tavara		2 399 911	2 744 086	2 823 196	
Yhteensä		47 294 813	50 857 566	47 983 083	

Tavaraliikenne konteissa ja kuljetusvälineissä

Konteissa kuljetettiin yhteensä 13 miljoonaa tonnia tavaraa Suomen satamien kautta vuonna 2019. Määrä oli 1,4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2018. Kuljetettujen konttien määrä oli 922 471 (1 617 879 TEU-konttia)¹⁾. Konteissa kuljetetun tavaran vienti kasvoi 1,8 prosenttia tonneissa mitattuna ja tuonti laski 8 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna.

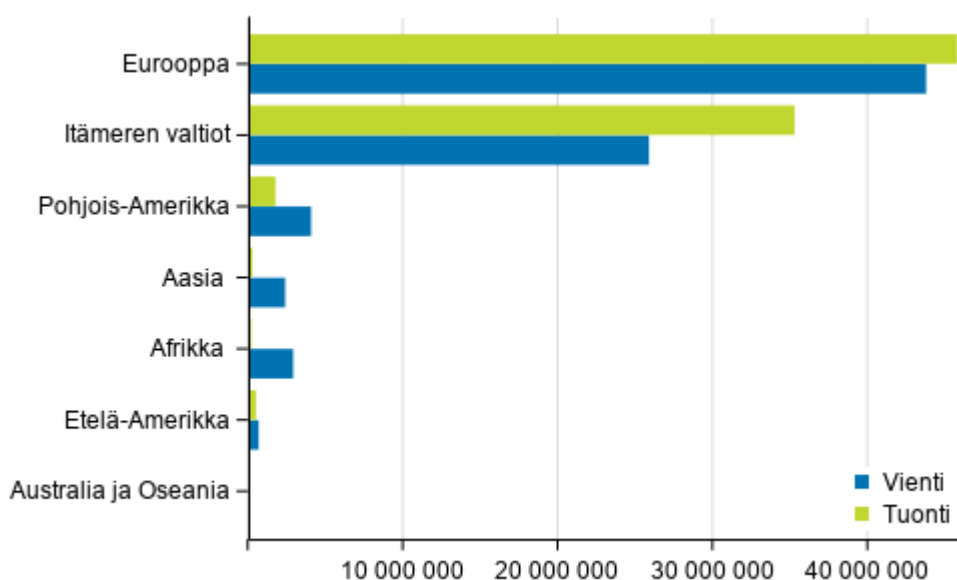
1) Konttaliikenteen perusmittayksikkö TEU tarkoittaa yhtä 20 jalkaa pitkää, 8 jalkaa leveää ja 8,5 jalkaa korkeata konttia.

Tavaraliikenteen kuljetusvälineissä kuljetettiin tavaraa yhteensä 16 miljoonaa tonnia ja kuljetusvälineitä kuljetettiin kaikkiaan 1,2 miljoonaa kappaletta. Tavaraliikenteen kuljetusvälineistä eniten kuljetettiin kuorma-autoja ja kuorma-autojen perävaunuja, yhteensä 1,1 miljoonaa kappaletta. Muita kuljetusvälineitä kuljetettiin 45 966 kappaletta. Kuljetusvälineissä ja konteissa kuljetettu tavaramäärä oli yhteensä 29,5 miljoonaa tonnia, joka on 29 prosenttia kaikesta meriliikenteessä kuljetetusta määrästä.

Ulkomaan meriliikenteen kuljetussuorite

Ulkomaan meriliikenteen kuljetussuorite oli vuonna 2019 yhteensä 231,7 miljardia tonnikilometriä. Viennin kuljetussuorite oli 161,1 miljardia tonnikilometriä ja tuonnin 70,6 miljardia tonnikilometriä. Ulkomaan meriliikenteen tuontitavaroista 73 prosenttia tuotiin Itämeren alueen valtiosta ja vain 5 prosenttia muista kuin Euroopan satamista. Vientitavaroista 48 prosenttia vietiin Itämeren alueen valtioihin ja Euroopan satamien ulkopuolelle 18 prosenttia. Erot tuonti- ja vientimaissa heijastuvat suoraan kuljetussuoritteeseen. Kuljetussuorite kasvoi 12 prosenttia verrattuna vuoteen 2018.

Vienti ja tuonti alueittain vuonna 2019

Kauttakulkuliikenne

Kauttakulkuliikennettä eli transitoliikennettä kulki Suomen satamien läpi 9 miljoonaa tonnia. Suurin osa tästä oli vientitransitoa, 8,4 miljoonaa tonnia. Tuontitransitoa oli 0,6 miljoonaa tonnia. Vientitransitosta suurin osa on malmeja ja rikasteita sekä lannoitteita, kemikaaleja ja kivihiiiltä ja koksia. Nämä tavararyhmät muodostavat 96 prosenttia vientitransitosta. Tuontitransitosta yli puolet on kappaletavaraa. Transitoliikenne väheni puoli prosenttia verrattuna vuoteen 2018. Vientitransito kasvoi 1,1 prosenttia ja tuontitransito väheni 19 prosenttia.

Taulukko 2. Transitoliikenteessä kuljetettu tavaramäärä tavaralajeittain vuosina 2017–2019

Suunta ja tavaralaji		Vuosi			
		2017	2018	2019	
Vienti	Raakapuu	745	938	96	
	Sahatavara	8 499	15 916	27 703	
	Sellu, puuhioke, jätepaperi	3 351	10 517	3 146	
	Paperi	4 553	19 245	29 781	
	Vaneri, muut puulevyt	4 351	2 166	1 437	
	Malmit, rikasteet	4 392 285	3 947 160	3 147 988	
	Metallit, metallituotteet	20 834	22 845	28 189	
	Öljytuotteet	65 306	66 315	94 598	
	Kivihili, koksi	62 499	840 139	1 167 260	
	Lannoitteet	1 450 352	1 707 391	2 122 805	
	Kemikaalit	1 427 223	1 560 445	1 658 448	
	Raakamineraalit, sementti	1 315	3 145	883	
	Vilja	63	2 786	5 044	
	Kappaletavara	72 274	79 974	93 120	
	Muu tavara	30 483	24 775	17 013	
	Yhteensä	7 544 133	8 303 757	8 397 511	
	Tuonti	Raakapuu	183	-	24
		Sahatavara	7 052	14 499	23 524
Sellu, puuhioke, jätepaperi		508	1 227	1 056	
Paperi		9 765	4 789	1 963	
Vaneri, muut puulevyt		3 302	1 582	3 818	
Malmit, rikasteet		316	204	592	
Metallit, metallituotteet		88 997	72 891	55 518	
Raakaöljy		133	-	14	
Öljytuotteet		519	235	410	
Kivihili, koksi		2 856	1 101	3 166	
Lannoitteet		-	1 203	27	
Kemikaalit		46 304	53 219	48 403	
Raakamineraalit, sementti		3 140	9 515	9 021	
Vilja		552	331	313	
Kappaletavara		612 009	468 014	316 096	
Muu tavara		53 914	97 618	126 797	
Yhteensä		829 550	726 428	590 742	

Matkustajaliikenne

Matkustajaliikenteessä kuljetettiin vuonna 2019 yhteensä 19,1 miljoonaa henkilöä. Suomen ja Viron välillä matkusti 9 miljoonaa henkilöä ja Suomen ja Ruotsin välillä 8,6 miljoonaa henkilöä. Suomen ja Venäjän välillä kuljetettiin 0,2 miljoonaa matkustajaa ja Suomen ja Saksan välillä 0,2 miljoonaa matkustajaa.

Matkustajamäärä kasvoi noin puoli prosenttia vuoteen 2018 verrattuna. Vuonna 2019 Suomeen saapui ulkomaalaisten risteilyalusten matkustajia yhteensä 1,2 miljoonaa kappaletta. Risteilymatkustajien lukumäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 16 prosenttia. Matkustajien henkilöautoja kuljetettiin vuonna 2019 kaikkiaan 2,2 miljoonaa kappaletta ja linja-autoja 40 000 kappaletta. Matkustajien henkilöautojen kuljetukset kasvoivat 1,2 prosenttia ja linja-autojen kuljetukset vähenivät 6,6 prosenttia

Saimaan kanavan kuljetusten määrä

Saimaan kanavan kautta kuljetettiin 980 053 tonnia tavaraa ulkomaan liikenteessä. Ulkomaan liikenteessä olevilla aluksilla kuljetettiin eniten raakapuuta, yhteensä 403 317 tonnia. Seuraavaksi eniten kuljetettiin raakamineraaleja ja sementtiä 293 273 tonnia. Saimaan kanavan kuljetukset vähenivät 20 prosenttia verrattuna vuoteen 2018.

Sisällys

Laatuseloste: Ulkomaan meriliikenne.....	7
--	---

Laatuseloste: Ulkomaan meriliikenne

1. Tilastotietojen relevanssi

Ulkomaan meriliikennetilaston tiedot on tarkoitettu meriliikenteestä päättävien, merenkulkuelinkeinon, teollisuuden, kaupan, tutkimuksen, yritysten ja kaikkien vesiliikenteestä kiinnostuneiden käyttöön.

Ulkomaan meriliikennetilastoon kootaan tietoa kaikista meritse tapahtuvista tavaroiden ja matkustajien kuljetuksista aluksilla Suomen ja ulkomaiden välillä sekä ulkomaanliikenteessä Suomen satamissa käyneistä aluksista. Siinä on tavaroiden, matkustajien ja kuljetusvälineiden tuonti- ja vientimäärien lisäksi tietoa myös kuljetussuoritteesta ja kuljetuksissa käytetyistä aluksista. Tilastossa on esitetty lisäksi Saimaan kanavan kautta kulkeneen ulkomaan liikenteen liikenne- ja kuljetusmäärät.

Tavaraliikennetilasto sisältää tiedot kaikista Suomen satamissa puretuista ja lastatuista tavaramääristä tavaralajeittain. Satamakohtaiset tilastot sisältävät myös sekä kauttakulku- eli transitoliikenteessä että kuljetusvälineissä ja konteissa kuljetetut lastit. Erikseen on tietoja pelkästään kauttakulkuliikenteessä sekä kuljetusvälineissä ja konteissa kuljetetuista tavaramääristä.

Matkustajaliikennetilasto sisältää matkustaja-alusten, ro-ro-matkustaja-alusten sekä säännöllistä matkustajaliikennettä harjoittavien lastialusten matkustajamäärätiedot. Vuodesta 2001 alkaen ulkomaisilla risteilyaluksilla saapuneiden ja lähteneiden matkustajien määrä on tilastoitu erikseen. Tätä ennen risteilymatkustajien määrä sisältyi alusten lähtö- ja määräm maiden lukuihin.

Alusliikennetilastossa esitetään lukumäärä ja vetoisuustiedot suomalaisiin satamiin saapuneista aluksista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastokeskus saa kaikki Ulkomaan meriliikennetilaston tuottamista tarvitsemansa tiedot Portnet-järjestelmästä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom in kautta. Ulkomaanliikenteessä olevien sekä suomalaisten että ulkomaalaisten alusten saavuttua suomalaiseen satamaan tai lähdettyä suomalaisesta satamasta aluksen varustamo tai useimmiten sen edustaja syöttää tiedot aluksesta, sen lastista ja lastaus- ja purkaussatamasta valtakunnalliseen Portnet-järjestelmään tai toimittaa vastaavat tiedot paperilomakkeella tullitoimipaikkaan, jossa tiedot tallennetaan Portnet-järjestelmään. Tiedot tarkastetaan ja niitä täydennetään satamaviranomaisten lähettämistä kuukausiraporteista Traficomissa.

3. Tietojen luotettavuus ja tarkkuus

Ulkomaan meriliikennetilastoja voidaan pitää kattavina ja luotettavina. Tilastot perustuvat jokaisesta aluskäynnistä kerättyihin yksityiskohtaisiin tietoihin.

Tavaraluokituksen osalta ulkomaan meriliikennetilastoissa on puutteita. Kaikkea konteissa, perävaunuissa, kuorma-autoissa, junavaunuissa ym. kuljetusvälineissä kuljetettua lastia tiedonantajat eivät pysty erittelemään tavaralajeittain. Sellaiset lastit tilastoidaan tavaralajina ”kappaletavara”. Tämän vuoksi esim. paperin ja sahatun puutavarantilastossa olevat luvut eivät sisällä ao. tavaralajin koko kuljetettua määrää, vaan osa sisältyy kappaletavaraan.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ulkomaan meriliikennetilaston ennakkotiedot julkaistaan kuukausittain noin viiden viikon kuluttua tilastointikuukauden päättymisestä. Vuositilasto julkaistaan kerran vuodessa tilastovuotta seuraavan vuoden elokuussa. Ulkomaan meriliikennetilaston kuukausi- ja vuositilastojen tiedot julkaistaan Tilastokeskuksen verkkosivustolla ja julkistusten lisäksi tiedot ovat saatavissa Tilastokeskuksen Statfin-tietokannassa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastot ulkomaan meriliikenteen ennakkollisista tiedoista ovat nähtävillä Tilastokeskuksen verkkosivuilla kuukausittain uusimman julkaisun ilmestyttyä ja vuosittain vuosijulkaisun ilmestyttyä elokuussa. Samaan aikaan julkaistaan ja päivitetään ulkomaan meriliikenteen aikasarjat Tilastokeskuksen StatFin-tietokannassa.

Ulkomaan meriliikenteen tiedoista voidaan tehdä toimeksiantona tilastoja asiakkaan toivomuksen mukaisesti. Aineistoja voidaan luovuttaa tutkimuskäyttöön tai tilastollisia erityisselvityksiä varten ilman tunnistetietoja käyttöluopamenettelyn kautta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Ulkomaan meriliikennetilastossa tavarat on jaettu 16 luokkaan. Ne on johdettu NST 2007-luokituksesta (Standard Goods Classification for Transport Statistics). Tavaramäärät ovat tonneina, ja tavarankuljetussuorite tonnakilometreinä. Kuljetetun raakapuun m³ -määrät on muutettu tonneiksi kertoimella 0,7, hake kertoimella 0,3 ja sahatavara kertoimella 0,6. Kuljetussuorite on saatu kertomalla tavaratonnit Helsingin ja ao. tuonti- ja vientimaiden satamien välisillä keskimääräisillä etäisyyksillä.

Kuljetusvälineiden ja konttien osalta annetaan kuljetettujen yksiköiden lukumäärä ja niissä kuljetettu lasti tonneina sekä konttien osalta lisäksi TEU-määrä (Twenty Foot Equivalent Units). TEU-lukumäärä ilmaisee, kuinka paljon kontteja on kuljetettu käyttäen mittayksikkönä 20 jalan konttia. Kontit voivat olla erikokoisia. Satamiin saapuneiden alusten määrällä tarkoitetaan satamien kaikkien aluskäyntien määrää eli sekä suoraan ulkomailta tulleiden että toisen suomalaisen sataman kautta ulkomailta tulleiden alusten lukumäärää. Suoraan ulkomailta saapuneilla aluksilla tarkoitetaan niitä aluksia, jotka saapuvat ulkomailta ensimmäiseen suomalaiseen satamaan.

Alustyypiluokittelussa ro-ro-matkustaja-aluksella tarkoitetaan ro-ro-alusta, joka voi kuljettaa vähintään 120 matkustajaa. Ryhmään ro-ro-matkustaja-alukset kuuluu matkustaja-autolauttojen lisäksi suurnopeusaluksia sekä ropax-aluksia. Ro-ro-lastialuksiin kuuluvat ro-ro-alukset, jotka lastin lisäksi voivat kuljettaa vähemmän kuin 120 matkustajaa. Samaa jaottelua ro-ro-matkustaja-alusten ja ro-ro-lastialusten välillä käytetään väylämaksulaissa (1122/2005) ja meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyntä parantamisesta annetussa laissa (1277/2007).

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Tilastotietoja ulkomaan meriliikenteestä on julkaistu Suomessa jo 1800-luvun puolivälistä lähtien. Täysin vertailukelpoisia aikasarjoja on saatavissa vuodesta 1981 alkaen. Vuonna 1981 mm. tavaraluokituksessa tehtiin huomattavia muutoksia, jotka vaikeuttavat tätä vanhempien tilastojen vertailtavuutta.

EU:n jäsenvaltioiden käyttämät erilaiset käsitteet ja määritelmät ovat vaikeuttaneet meriliikennetilastojen kansainvälistä vertailtavuutta. Tätä tilannetta on pyritty parantamaan EU:n direktiivillä tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista (2009/42/EY), jolla yhtenäistetään eri jäsenvaltioiden meriliikennetilastoissa käyttämiä luokituksia ja määritelmiä. Vuodesta 1997 alkaen Eurostat on kerännyt meriliikennetilastotietoja ja julkaisee niitä mm. Internet-sivuillaan.

Lisätietoja

Matti Kokkonen   029 551 3770
Vastaava tilastojohtaja:
Mari Ylä-Jarkko

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Liikenne ja matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2670-1987 (pdf)